

La Humanitat

Any II : Núm. 248
Barcelona, divendres, 26, d'agost de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

PARLANT AMB UN POLITIC CATALA

Tot moviment militar farà que la República sigui més esquerrista

Per tal de conèixer la seva opinió sobre l'actual moment polític, ens havem adreçat a un ex-títol nobiliari que, abans de la Dictadura, va ocupar un dels llocs més representatius de la ciutat. Fill d'una personalitat popular a Barcelona, que milità un dia en les files del catalanisme, essent després absorbit per la influència monàrquica, va negar-se a fer-ne declaracions al·legant estar retirat de la política. Respectuosos amb la seva voluntat, deixarem de publicar el seu nom, però no podem resistir la temptació de reproduir les seves manifestacions, encara que aquestes hagin estat fetes en el curs d'una conversa de caire particular.

Heu-vos ací la seva opinió sobre l'actual moment polític:
—L'estabilitat de la República descansa a Catalunya. Així ha estat sempre i així és actualment. Quan Salmeron va venir a Barcelona, en ocasió de la Solidaritat, restà admirat de l'esperit republicà que trobava arreu de Catalunya, com no l'havia trobat a la resta d'Espanya. I ara mateix, llevat Madrid, Bilbao i un xic Granada, en cap lloc més es troba la intensa corrent republicana, sincerament sentida, com es troba a la nostra terra.

Hi ha un fet simptomàtic. Aquest fet és el que el Govern, en venir la República, no l'han heretat les velles forces netament republicanes que havien lluitat sempre per la implantació del nou règim. L'han copat els socialistes, perquè en produir-se el fenomen era el partit més ben organitzat i millor preparat per a governar. I és que, fora de Catalunya i algun altre indret, no hi havia organització republicana, malgrat el sentimentalisme del poble.

La República Espanyola evolucionarà, no hi ha dubte. Però tot el que es faci per iniciativa militar contribuirà a fer-la més radicalment esquerrista.

—Creieu possible una restauració monàrquica? — li preguntarem.
—La Monarquia no pot tornar. Cagué per un seguit de coses d'ordre psicològic que escapa a voltes a la més fina observació, però el cas és que l'ex-rei pagà amb la corona el preu de les seves velleïtats. És impossible que torni i inútil tot el que es faci en aquest sentit. Aquell règim, tenia com a característica destacada el divorci absolut entre l'aristocràcia i el poble. El salt era massa gran. A Catalunya, sia perquè l'aristocràcia era burgesa i es lliurava a afers comercials, estava més en contacte amb les classes baixes, i per això era possible aquesta gradació que esjumava la desigualtat de classes. Per això a Anglaterra, que té una confirmació molt semblant, ha estat possible que dintre d'un règim monàrquic hagi pogut pujar un govern laborista.

El nostre interlocutor acabà la conversa dient-nos:
No és possible cap restauració. La República evolucionarà i en aquesta evolució i en els futurs esdeveniments Catalunya hi tindrà sempre una part principalíssima.

L'AMBAIXADA D'ESPANYA A PARIS

Segueixen les denúncies del diputat Eduard Ortega i Gasset

Madrid. — El diputat Eduard Ortega i Gasset, ha tingut una conversa amb un redactor d'"Heraldo" en la qual s'ha referit a la influència

màtics considerarem més adequat el esperar. S'ó dos dies després de vencido totalmente el moviment de Sevilla se publicà una nota de la Embajada.

Com a corolari a les seves manifestacions ha mostrat al periodista el següent retall de "Paris-Soir":

"M. Quiñones de León està informat per amics, que la revolució ha desterrat també, PERO ALGUNOS DELS QUALS MANTENEN RELACIONS SUFICIENTMENT CORDIALS AMB LA NOVA AMBAIXADA PER A ESTAR EXACTAMENT ENTERATS."

LA CELLA QUE OCUPA CHOPIN A VALLEDOSA

Es tracta d'esbrinar quina fou la que ocupà el gloriós músic amb la cèlebre novel·lista «Jorge Sand»

Palma de Mallorca. — El governador ha rebut un escrit firmat per prop de 200 veïns de Valldemosa, i amb segell d'aquella Alcaldia, testimoniant que durant un crescut nombre d'anys la cella que era ensenyada als turistes com la que habità Chopin fou la que adquirí el cantant mallorquí Francesc Mateu i que avui poseix la seva família.

Com que entre els signants figuren bastants vells, aquesta declaració contribueix per sí sola, sinó a aclarir pel menys a senyalar una pauta per a determinar definitivament qual era la cella que ocupava Chopin.

Una rosa ha estat venuda al preu de 60.000 francs

Berlin. — En una exposició d'horticultura, una rosa especial, pertanyent a l'espècie famosa Gertrud Huck, ha estat venuda per 60.000 francs. Aquesta rosa, serà exclusivament cultivada a Amèrica.

Després del judici sumaríssim

Com reberen la sentència els processats. — Després d'una nova reunió dels ministres, el cap del Govern s'entrevistà amb el senyor Alcalà Zamora, anunciant, en sortir, que la pena de mort havia estat commutada per la de reclusió perpètua. — L'opinió dels diputats era dividida i els radicals demanen l'indult. — Crits i protestes dels radicals-socialistes

ELS PROCESSATS A LA PRESO. — SELS FA CONEIXER LA SENTÈNCIA ALS ACUSATS

Madrid. — A primera hora del matí, el coronel cap de Presons militars, donà ordres a l'oficial de guàrdia en el sentit que quedaven suspeses en absolut les visites als oficials detinguts, a menys de portar els visitants una autorització especial del Tribunal Suprem.

Aquesta rigorosa ordre, fou acompanyada amb tot rigor.

Tan sols entraren a Presons militars el senyor Bergamín, defensor del general Sanjurjo, amb el qual celebrà una breu conferència canviant impressions sobre la condemna; i la senyora Camín, promesa del capità Justo Sanjurjo, i pocs moments després el nostre company senyor Leopoldo Bejarano, que acompanyava persones per a les quals el general Sanjurjo professava una cordial amistat.

També ha estat acompanyant el general, el senyor Rute, que durant molt temps va estar adscrit a la seva secretaria.

A la cella del general estaven parlant amb ell el general Garcia de la Herranz, el tinent coronel Esteban Infante i el seu fill Justo.

Poc abans de les tres, l'oficial de guàrdia ha pujat a pregar al nostre company que baixés a la sala de banderes, on l'aguardava un altre company, el reporter fotògraf Sr. Diaz Casariego, que volia transmetre-li unes notícies.

Diaz Casariego ha donat compte a Bejarano de la sentència ferma del procés.

Bejarano ha tramès aquesta notícia al general i als seus acompanyants, amb la consegüent emoció.

Els sentenciats han escoltat amb absoluta tranquil·litat. Només les senyores que estaven presents s'han emocionat en els termes presumibles.

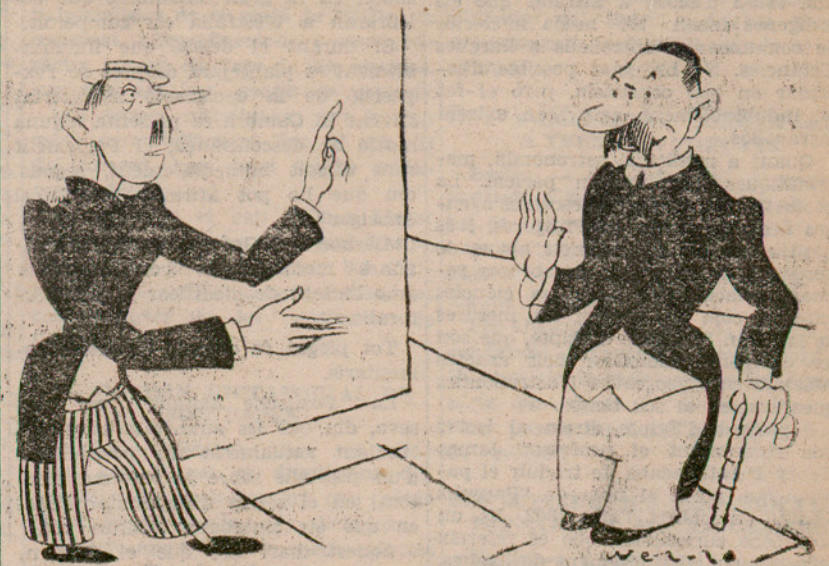
Pocs moments després el coronel cap de presons ha invitat els quatre processats a passar a la Sala d'Audències on els esperaven dos oficials de la Sala del Tribunal Suprem per a notificar-los la sentència.

La cerimònia s'ha estat breu.

El general Sanjurjo ha excusat els funcionaris judicials de llegir íntegrament la seva sentència, la qual ha signat tot seguit, retirant-se a la seva cella. La mateixa conducta han observat Garcia de la Herranz, Infante i Sanjurjo (fill).

Tots reunits una altra vegada a la cella del general han comentat breument les seves respectives situacions a conseqüència de la condemna.

Novament ha entrat a l'habitació el coronel cap de presons per tal de notificar al general. Sanjurjo que es veia

—Tu que ets monàrquic, què me'n dius de la generositat de la República?
—Que ens ha partit pel mig. Ens ha deixat sense "màrtir".

obligat a dir-li que no podia tenir visites a la seva cella, on hauria de romandre sol amb el seu fill Justo, si aquest ho desitjava.

S'han acomiadat del general els que amb ell es trobaven, tancant-se la cella de Sanjurjo, quedant aquest dintre amb el seu fill.

A la porta hom ha posat una sentinella.

Quan Sanjurjo ha entrat a la cella, u cop signada la sentència, ha abraçat el nostre company i li ha dit simplement:

—Liquidat aquest assumpte.

Després, com ja hem dit abans, s'ha preocupat exclusivament de la sort dels seus companys.

Ha aconsellat reiteradament al seu fill que fos en tot moment absolutament respectuós amb els falls de la justícia, abstenint-se, àdhuc, de comentar-los.

En sortir el senyor Bejarano de presons hi havia a la porta una cua formada per persones que desitjaven visitar els altres presos, i que no han pogut entrar per les raons abans exposades.

Alguns periodistes esperaven també notícies de l'interior de la preso.

EXPECTACIO PER CONEIXER ELS RESULTATS DE LA REUNIO DELS MINISTRES

Madrid. — Des de les cinc fins a les set de la tarda han estat reunits els ministres al Congrés.

Des de molt abans que la reunió acabés, nombrosos diputats se situa-

ren davant la porta del despatx de ministres del Congrés.

L'expectació era enorme. Esperaven tots la nova de si el Govern accedia o no a la concessió de l'indult al general Sanjurjo.

El primer de sortir ha estat el ministre d'Obres públiques. Els periodistes li han preguntat si havia acabat el Consell i ha respost afirmativament.

També l'han interrogat sobre l'indult del general Sanjurjo i ha dit que el president donaria compte del que s'ha tractat a la reunió que acabaven de tenir.

Després ha sortit el senyor Domingo, el qual ha manifestat el mateix i a la poca estona abandonava el despatx de ministres el de Justícia, senyor Albornoz.

El senyor Azafia ha romàs una bona estona al despatx de ministres i després, en sortir amb els senyors Largo Caballero, de los Ríos i Giralt, ha dit en veure el gran nombre de persones que hi havia davant la porta del saló de ministres:

—Res, senyors, no hi ha res.

Només puc dir-vos que el Govern ha pres un acord i que jo vaig ara a veure el President de la República per donar-li'n compte.

Alguna de les persones allí presents es van creure en el cas de preguntar quin era aquest acord. El president no ha respost i ha sortit del Congrés per prendre el cotxe oficial.

CONFERENCIEN ELS SENYORS ALCALA ZAMORA I AZAFIA LA COMMUTACIO DE LA PENA

Madrid. — A tres quarts de nou de la nit ha arribat a la casa particular del cap de l'Estat, el president del Consell, senyor Azafia, acompanyat del seu cunyat, el senyor Rivas Sherif, i del sots-secretari de la Presidència, senyor Ramos.

En baixar el cap del Govern i veure el grup que formaven els periodistes i fotògrafs, s'ha deturat dient:

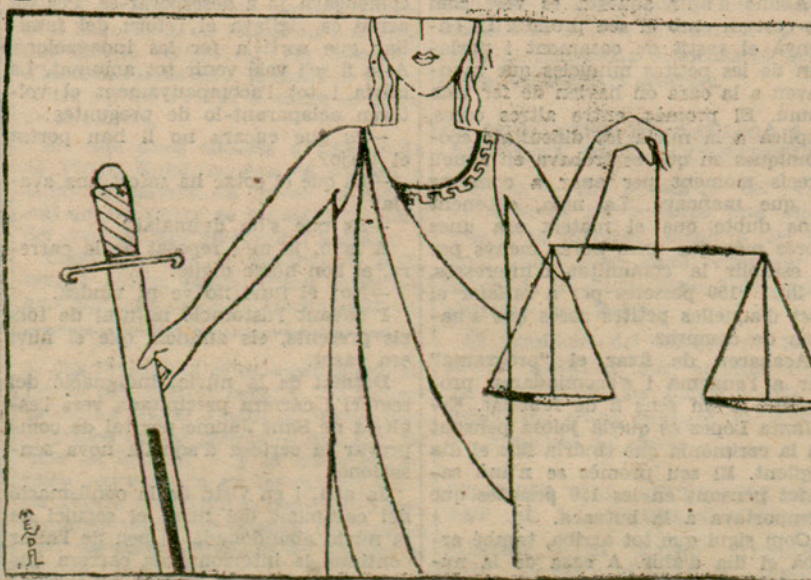
—Per què han vingut els fotògrafs? A mi no em facin fotografies en un cas com aquest.

L'entrevista del senyor Azafia amb el senyor Alcalà Zamora ha durat, justament, cinc minuts.

A tres quarts i cinc minuts el cap del Govern, i dirigint-se ràpidament a l'automòbil, ha dit així:

—El President de la República ha commutat la pena de mort dictada

(Més informació a la pàgina 8).

L'única espasa que val, és la meua.